

Wstęp do Programowania potok funkcyjny

Marcin Kubica

2010/2011

Outline

- 1 Zasada „dziel i rządź” i analiza złożoności
 - Problem sortowania
 - Przykłady algorytmów sortowania
 - Oczekiwana złożoność czasowa algorytmu quick-sort
 - Koszt zamortyzowany i heap-sort

Problem sortowania

Definition

Problem sortowania:

- Zbiór wartości:
 - nieograniczonej mocy,
 - porządek liniowy $<$,
 - $<$ to jedyna dostępna operacja na elementach,
 - stały koszt porównania elementów.
- Dane: ciąg n elementów.
- Wynik: uporządkowany ciąg elementów, będący permutacją danego ciągu.
- Oszacujmy pesymistyczny koszt sortowania.

Drzewa decyzyjne

Definition

Ustalmy n .

Drzewo decyzyjne:

- drzewo binarne,
- węzły wewnętrzne — operacje porównania elementów na konkretnych pozycjach,
- liście — permutacje określające wyniki sortowania.

Obliczeniu odpowiada przejście ścieżki od korzenia drzewa do liścia.

Eliminacja algorytmów randomizowanych

Jeśli nasz algorytm jest randomizowany, to ustalamy z góry ciąg losowanych liczb i analizujemy go, jak deterministyczny.

Drzewa decyzyjne

Definition

Ustalmy n .

Drzewo decyzyjne:

- drzewo binarne,
- węzły wewnętrzne — operacje porównania elementów na konkretnych pozycjach,
- liście — permutacje określające wyniki sortowania.

Obliczeniu odpowiada przejście ścieżki od korzenia drzewa do liścia.

Eliminacja algorytmów randomizowanych

Jeśli nasz algorytm jest randomizowany, to ustalamy z góry ciąg losowanych liczb i analizujemy go, jak deterministyczny.

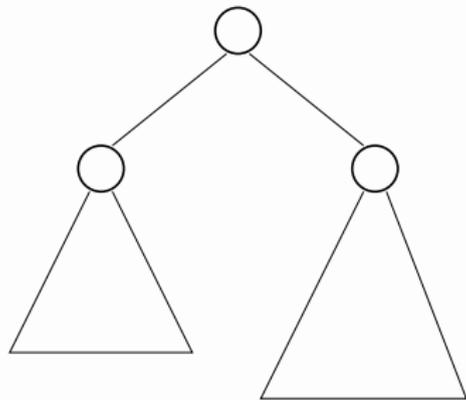
Drzewa decyzyjne

Fact

Jeśli drzewo binarne ma k liści, to jego wysokość jest nie mniejsza niż $\log_2 k$.

Dowód.

- 1 $k = 1$
Drzewo = jeden liść.
- 2 $k > 1$
Jedno z poddrzew ma przynajmniej $\lceil \frac{k}{2} \rceil$ liści.
Z założenia indukcyjnego, jego wysokość $\geq \log_2 \lceil \frac{k}{2} \rceil$.
Wysokość drzewa $\geq \log_2 k$.

Drzewa decyzyjne

Fact

Jeśli drzewo binarne ma k liści, to jego wysokość jest nie mniejsza niż $\log_2 k$.

Dowód.

1 $k = 1$

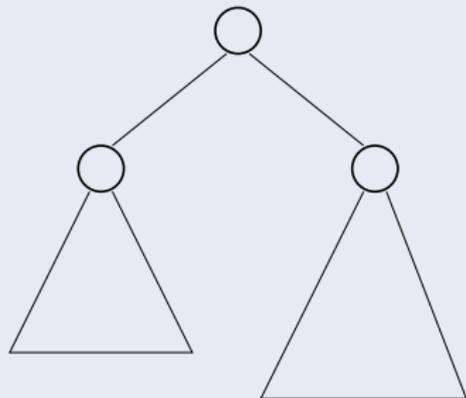
Drzewo = jeden liść.

2 $k > 1$

Jedno z poddrzew ma przynajmniej $\lceil \frac{k}{2} \rceil$ liści.

Z założenia indukcyjnego, jego wysokość $\geq \log_2 \lceil \frac{k}{2} \rceil$.

Wysokość drzewa $\geq \log_2 k$.

Analiza problemu sortowania

Lemma

$$3^n \cdot n! \geq n^n$$

Dowód.

Dowód przebiega indukcyjnie.

① $n = 1: 3 \geq 1.$

② $n > 1:$

$$\begin{aligned}
 3^{n+1} n!(n+1) &\geq 3(n+1)n^n \geq \\
 &\geq e(n+1)n^n \geq \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n (n+1)n^n = \\
 &= \frac{(n+1)^n}{n^n} (n+1)n^n = (n+1)^{n+1}
 \end{aligned}$$

Analiza problemu sortowania

Lemma

$$3^n \cdot n! \geq n^n$$

Dowód.

Dowód przebiega indukcyjnie.

① $n = 1: 3 \geq 1.$

② $n > 1:$

$$\begin{aligned} 3^{n+1} n! (n+1) &\geq 3(n+1)n^n \geq \\ &\geq e(n+1)n^n \geq \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n (n+1)n^n = \\ &= \frac{(n+1)^n}{n^n} (n+1)n^n = (n+1)^{n+1} \end{aligned}$$

Analiza problemu sortowania

Theorem

Pesymistyczny koszt sortowania jest rzędu $\Omega(n \log n)$.

Dowód.

- Rozpatrujemy wszystkie możliwe wykonania algorytmu dla ciągu n różnych elementów.
- Przebieg obliczenia zależy tylko od wyników porównań.
- Obliczenia przedstawiamy w postaci drzewa decyzyjnego.
- Drzewo ma co najmniej $n!$ liści.
- Z lematu i faktu wynika, że wysokość drzewa h :

$$h \geq \log_2 n! \geq \log_2 \left(\frac{n^n}{3^n} \right) = n \log_2 \left(\frac{n}{3} \right) = \Omega(n \log n) \quad \square$$

Analiza problemu sortowania

Theorem

Pesymistyczny koszt sortowania jest rzędu $\Omega(n \log n)$.

Dowód.

- Rozpatrujemy wszystkie możliwe wykonania algorytmu dla ciągu n różnych elementów.
- Przebieg obliczenia zależy tylko od wyników porównań.
- Obliczenia przedstawiamy w postaci drzewa decyzyjnego.
- Drzewo ma co najmniej $n!$ liści.
- Z lematu i faktu wynika, że wysokość drzewa h :

$$h \geq \log_2 n! \geq \log_2 \left(\frac{n^n}{3^n} \right) = n \log_2 \left(\frac{n}{3} \right) = \Omega(n \log n) \quad \square$$

Selection sort

Example

- Podział: wybór maksimum + posortowanie krótszego ciągu + sklejanie.
- Złożoność czasowa:

$$T(0) = \Theta(1)$$

$$T(n) = \Theta(n) + T(n-1) = \Theta(n^2)$$

- Złożoność pamięciowa:
Rekurencja ogonowa + zonglowanie n wartościami + wynik

$$M(n) = \Theta(n)$$

Selection sort

Example

```
let select_max (h::t) =
  fold_left (fun (m, r) x ->
             if x > m then (x, m::r) else (m, x::r))
            (h, []) t;;

let selection_sort l =
  let przenies (s, l) =
    let (m, r) = select_max l
    in (m::s, r)
  in
  iteruj ([], l)
    przenies
    (fun (_, l) -> l = [])
    (fun (s, _) -> s);;
```

Insertion sort

Example

- Podział: posortowanie krótszego ciągu + wstawienie elementu.

```
let wstaw l x =  
  (filter (fun y -> y <= x) l) @  
  (x :: (filter (fun y -> y > x) l));;  
  
let insertion_sort l = fold_left wstaw [] l;;
```

- Złożoność czasowa:

$$T(0) = \Theta(1)$$

$$T(n) = T(n-1) + \Theta(n) = \Theta(n^2)$$

- Złożoność pamięciowa:

W każdej chwili pamiętamy kilka list o łącznej długości $\Theta(n)$.

$$M(n) = \Theta(n)$$

Insertion sort

Example

- Podział: posortowanie krótszego ciągu + wstawienie elementu.

```
let wstaw l x =
  (filter (fun y -> y <= x) l) @
  (x :: (filter (fun y -> y > x) l));;

let insertion_sort l = fold_left wstaw [] l;;
```

- Złożoność czasowa:

$$T(0) = \Theta(1)$$

$$T(n) = T(n-1) + \Theta(n) = \Theta(n^2)$$

- Złożoność pamięciowa:

W każdej chwili pamiętamy kilka list o łącznej długości $\Theta(n)$.

$$M(n) = \Theta(n)$$

Insertion sort

Example

- Podział: posortowanie krótszego ciągu + wstawienie elementu.

```
let wstaw l x =  
  (filter (fun y -> y <= x) l) @  
  (x :: (filter (fun y -> y > x) l));;  
  
let insertion_sort l = fold_left wstaw [] l;;
```

- Złożoność czasowa:

$$T(0) = \Theta(1)$$

$$T(n) = T(n-1) + \Theta(n) = \Theta(n^2)$$

- Złożoność pamięciowa:

W każdej chwili pamiętamy kilka list o łącznej długości $\Theta(n)$.

$$M(n) = \Theta(n)$$

Insertion sort

Definition

- *Inwersją* w ciągu $[x_1; x_2; \dots; x_n]$ nazywamy każdą taką parę indeksów $1 \leq a < b \leq n$, dla której $x_a > x_b$.
Oznaczenie: i .
- Wszystkich możliwych par indeksów do rozważenia jest $\frac{n(n-1)}{2}$.
Jeżeli dany ciąg jest malejący, to $i = \frac{n(n-1)}{2}$.
Z drugiej strony, dla ciągu rosnącego mamy $i = 0$.
 $i = \Theta(n^2)$.
- Oczekiwana liczba inwersji w losowej permutacji jest też rzędu $\Theta(n^2)$.

Insertion sort

Example

```
let wstaw x l =
  let rec wst a x l =
    match l with
    []   -> rev(x::a) |
    h::t ->
      if x > h then wst (h::a) x t
      else rev (x::a) @ l
  in wst [] x l;;

let insertion_sort l = fold_right wstaw l [];;
```

- W każdym kroku iteracji w wst pozbywamy się jednej inwersji.
- Złożoność czasowa rzędu $\Theta(n + i)$.

Insertion sort

Example

```
let wstaw x l =
  let rec wst a x l =
    match l with
    []   -> rev(x::a) |
    h::t ->
      if x > h then wst (h::a) x t
      else rev (x::a) @ l
  in wst [] x l;;

let insertion_sort l = fold_right wstaw l [];;
```

- W każdym kroku iteracji w wst pozbywamy się jednej inwersji.
- Złożoność czasowa rzędu $\Theta(n + i)$.

Sortowanie przez scalanie

Example

Podział: podziel listę + posortuj powstałe listy + scal.

```
let rec merge_sort l =  
  match l with  
  | [] -> [] |  
  | [x] -> [x] |  
  | _ ->  
    let (l1, l2) = split l  
    in  
    merge (merge_sort l1) (merge_sort l2);;
```

Sortowanie przez scalanie

Example

```
let split l =
  fold_left (fun (l1, l2) x -> (l2, x::l1)) ([], []) l;;

let merge l1 l2 =
  let rec mrg a l1 l2 =
    match l1 with
    [] -> (rev a) @ l2 |
    (h1::t1) ->
      match l2 with
      [] -> (rev a) @ l1 |
      (h2::t2) ->
        if h1 > h2 then mrg (h2::a) l1 t2
        else mrg (h1::a) t1 l2
  in mrg [] l1 l2;;
```

Sortowanie przez scalanie

Example

Złożoność czasowa:

Procedury split i merge działają w czasie $\Theta(n)$.

Dwa wywołania rekurencyjne dla ciągów o połowę krótszych.

$$T(1) = \Theta(1)$$

$$T(n) = \Theta(2n) + T\left(\left\lceil \frac{n}{2} \right\rceil\right) + T\left(\left\lfloor \frac{n}{2} \right\rfloor\right)$$

$$\begin{aligned} T(2^k) &= \Theta(2^{k+1}) + 2T(2^{k-1}) = \sum_{i=0}^k 2^{k+1} = \\ &= (k+1)2^{k+1} = \Theta(n \log n) \end{aligned}$$

$T(n)$ jest monotoniczna.

$T(n) = \Theta(n \log n)$ dla dowolnych n . (optymalna)

Sortowanie przez scalanie

Example

Złożoność pamięciowa:

Największe zagłębienie rekurencji + drugie wywołania rekurencyjne:

- lista do posortowania (n),
- dwie połówki, dla drugiej wywołanie rekurencyjne ($\frac{n}{2}$),
- pierwsza połówka jest już posortowana ($\frac{n}{2}$), a druga jeszcze nie.

$$M(n) = \frac{3}{2}n + M(n/2) \leq \frac{3n}{2} \sum_{k \geq 0} \frac{1}{2^k} = \Theta(n)$$

Optymalna złożoność pamięciowa.

Quick-sort

Example

Podział:

- wybieramy losowy element s z ciągu,
- dzielimy elementy ciągu na $\langle s, = s \mid \rangle s$,
- sortujemy ciąg $\langle s \mid \rangle s$,
- sklejamy uzyskane ciągi.

Quick-sort

Example

```
let rec quick_sort l =
  let split l s = (filter (fun y -> y < s) l,
                  filter (fun y -> y = s) l,
                  filter (fun y -> y > s) l)
  in
  if length l < 2 then l else
    let s = nth l (Random.int (length l))
    in
      let (ll, le, lg) = split l s
      in (quick_sort ll) @ le @ (quick_sort lg);;
```

Quick-sort

Example

- Nienajlepsza złożoność pesymistyczna.
- Algorytm nie jest odporny na wybór elementów w porządku rosnącym lub malejącym.

$$M(0) = \Theta(1)$$

$$M(n) = \Theta(n) + M(n - 1) = \Theta(n^2)$$

$$T(0) = \Theta(1)$$

$$T(n) = \Theta(n) + T(n - 1) = \Theta(n^2)$$

Quick-sort

Theorem

Algorytm Quick-sort, dla losowej permutacji zbioru $\{1, \dots, n\}$ ma oczekiwaną złożoność czasową $\Theta(n \log n)$.

Lemma

Niech wybrany element sortowanej listy jest równy s . Listy, na które jest rozdzielana dana lista są losowymi permutacjami zbiorów $\{1, \dots, s-1\}$, $\{s\}$ i $\{s+1, \dots, n\}$.

Quick-sort

Theorem

Algorytm Quick-sort, dla losowej permutacji zbioru $\{1, \dots, n\}$ ma oczekiwaną złożoność czasową $\Theta(n \log n)$.

Lemma

Niech wybrany element sortowanej listy jest równy s . Listy, na które jest rozdzielana dana lista są losowymi permutacjami zbiorów $\{1, \dots, s - 1\}$, $\{s\}$ i $\{s + 1, \dots, n\}$.

Quick-sort

Dowód lematu.

- Ustalmy s — może on być na n pozycjach w danej permutacji.
- Dla ustalonej pozycji s mamy $(n - 1)!$ możliwych permutacji.
- Wystarczy pokazać, że każda para wynikowych permutacji

odpowiada:

$$\frac{(n - 1)!}{(s - 1)! \cdot 1 \cdot (n - s)!} = \binom{n - 1}{s - 1}$$

różnych permutacji na wejściu.

- Ustalmy listy wynikowe.
- Mamy $n - 1$ elementów do podzielenia między dwie listy wynikowe. Jest ich:

$$\binom{n - 1}{s - 1}$$

Quick-sort

Dowód twierdzenia

- Oznaczmy przez $T(n)$ oczekiwany czas działania.
- Każda z wartości s jest tak samo prawdopodobna:

$$\begin{aligned}T(n) &= \frac{1}{n} \left(\sum_{s=1}^n (T(s-1) + T(n-s) + \Theta(n)) \right) = \\ &= \frac{2}{n} \left(\sum_{s=0}^{n-1} T(s) \right) + \Theta(n) \\ T(0) &= T(1) = \Theta(1)\end{aligned}$$

- Komentarz: Operacje na składnikach $\Theta(\dots)$.

Quick-sort

Dowód twierdzenia

$$\begin{aligned}
 nT(n) &= 2 \sum_{s=0}^{n-1} T(s) + \Theta(n^2) = \\
 &= 2 \sum_{s=0}^{n-1} T(s) + \Theta(n^2) + (n-1)T(n-1) - \\
 &\quad - 2 \sum_{s=0}^{n-2} T(s) - \Theta((n-1)^2) = \\
 &= 2T(n-1) + (n-1)T(n-1) + \Theta(n) = \\
 &= (n+1)T(n-1) + \Theta(n)
 \end{aligned}$$

Quick-sort

Dowód twierdzenia.

$$\begin{aligned}\frac{T(n)}{n+1} &= \frac{T(n-1)}{n} + \Theta\left(\frac{1}{n+1}\right) = \\ &= \Theta\left(\frac{1}{n+1} + \frac{1}{n} + \dots + \frac{1}{3}\right) + \Theta(1) = \\ &= \Theta(\log n)\end{aligned}$$

Stąd $T(n) = \Theta(n \log n)$. □

Kolejka priorytetowa

Example

- Zasada pobożnych życzeń:
Załóżmy, że mamy dostępną *kolejkę priorytetową*.
- Kolejka priorytetowa = kolekcja elementów + porządek liniowy.
Porządek liniowy: $<$

Sygnatura kolejki priorytetowej

Example

```

module type PRI_QUEUE = sig
  type 'a pri_queue                typ kolejek
  val empty_queue : 'a pri_queue  pusta kolejka
  val is_empty : 'a pri_queue -> bool  czy pusta?
  val put : 'a pri_queue -> 'a -> 'a pri_queue
                                          włożenie elementu
  val getmax : 'a pri_queue -> 'a  maximum
  val removemax : 'a pri_queue -> 'a pri_queue
                                          usuń maximum
  exception Empty_Queue  gdy kolejka pusta
end;;

```

Heap-sort

Example

- Zasada pobożnych życzeń: mamy dostępną kolejkę priorytetową.
- Najpierw wkładamy wszystkie elementy do kolejki.
- Następnie wyjmujemy je w porządku nierosnącym.

```
let heap_sort l =  
  let wloz = fold_left put empty_queue l  
  and wyjmij (l, q) = ((getmax q)::l, removemax q)  
  in iteruj  
    ([], wloz)  
    wyjmij  
    (fun (_, q) -> is_empty q)  
    (fun (l, _) -> l)
```

Heap-sort

Example

- Zasada pobożnych życzeń: mamy dostępną kolejkę priorytetową.
- Najpierw wkładamy wszystkie elementy do kolejki.
- Następnie wyjmujemy je w porządku nierosnącym.

```
let heap_sort l =  
  let wloz = fold_left put empty_queue l  
  and wyjmij (l, q) = ((getmax q)::l, removemax q)  
  in iteruj  
    ([], wloz)  
    wyjmij  
    (fun (_, q) -> is_empty q)  
    (fun (l, _) -> l)
```

Heap-sort

Example

- Złożoność czasowa:
 - zależy implementacji kolejki priorytetowej,
 - n operacji włożenia i n operacji wyjęcia maksimum.
 - pozostałe operacje — $\Theta(n)$.
- Kosztu pamięciowy:
 - założenie: kolejka rozmiaru n zajmuje $\Theta(n)$ pamięci,
 - $M(n) = \Theta(n)$

Implementacja listowa kolejek

Example

- Kolejka = lista nieuporządkowana.
- Funkcja abstrakcji: lista \rightarrow multizbiór jej elementów.
- Prosta, ale nieefektywna implementacja. $T(n) = \Theta(n^2)$
- Otrzymujemy sortowanie przez wybieranie.

Implementacja listowa kolejek

Example

```
module Unordered_Pri_Queue : PRI_QUEUE = struct
  exception Empty_Queue
  type 'a pri_queue = 'a list
  let empty_queue = []
  let is_empty q = q = []
  let put q x = x::q
  let getmax q =
    if q = [] then raise Empty_Queue
    else fst (select_max q)
  let removemax q =
    if q = [] then raise Empty_Queue
    else snd (select_max q)
end;;
```

select_max pochodzi z sortowania przez wybieranie.

Implementacja listowa kolejek

Example

- Kolejka = lista uporządkowana nierosnąco.
- Funkcja abstrakcji: lista \rightarrow multizbiór jej elementów ($1 - 1$).
- Otrzymujemy sortowanie przez wstawianie. $T(n) = \Theta(n^2)$

Implementacja listowa kolejek

Example

```
module Ordered_Pri_Queue : PRI_QUEUE = struct
  exception Empty_Queue
  type 'a pri_queue = 'a list
  let empty_queue = []
  let is_empty q = q = []
  let put q x = (filter (fun y -> y > x) q) @
                (x :: (filter (fun y -> y <= x) q))
  let getmax q =
    if q = [] then raise Empty_Queue
    else hd q
  let removemax q =
    if q = [] then raise Empty_Queue
    else tl q
end;;
```

Stóg

Example

Stóg to:

- drzewo binarne,
- w węzłach znajdują się elementy,
- dla każdego poddrzewa:
wartość w korzeniu poddrzewa = maksimum z wartości w poddrzewie,
- dla każdego poddrzewa, pamiętamy jego wielkość.

Stóg

Example

```
type 'a pri_queue =  
  Node of 'a * 'a pri_queue * 'a pri_queue * int |  
  Leaf  
  
let empty_queue = Leaf  
  
let is_empty q = q = Leaf  
  
let size q =  
  match q with  
  | Leaf -> 0 |  
  | Node (_, _, _, n) -> n
```

Stóg

Example

```
let getmax h =  
  match h with  
    Leaf -> raise Empty_Queue |  
    Node (r, _, _, _) -> r  
  
let set_root h r =  
  match h with  
    Leaf -> Node (r, Leaf, Leaf, 1) |  
    Node (_, l, p, n) -> Node (r, l, p, n)
```

Stóg

Example

```
let rec put h x =  
  match h with  
  | Leaf -> Node (x, Leaf, Leaf, 1) |  
  | Node (r, l, p, n) ->  
    if size l <= size p then  
      Node((max x r), (put l (min x r)), p, (n+1))  
    else  
      Node((max x r), l, (put p (min x r)), (n+1))
```

Stóg

Example

```
let rec removemax h =  
  match h with  
  | Leaf -> raise Empty_Queue |  
  | Node (_, Leaf, Leaf, _) -> Leaf |  
  | Node (_, l, Leaf, _) -> l |  
  | Node (_, Leaf, p, _) -> p |  
  | Node (_, (Node (rl, _, _, _) as l),  
             (Node (rp, _, _, _) as p), n) ->  
    if rl >= rp then  
      Node (rl, removemax l, p, n - 1)  
    else  
      Node (rp, l, removemax p, n - 1)
```

Stóg

Fact

*Wykonujemy n operacji put i n operacji getmax.
Wówczas wysokość drzewa stogu nie przekracza $\lfloor \log_2 n \rfloor$.*

Dowód.

- Jeśli stóg nie jest drzewem pełnym, to wstawienie nie zwiększa jego wysokości.
- Wystarczy rozważyć wyłącznie operacje put.
- Dla każdego węzła zachodzi warunek:
liczba wierzchołków w lewym i prawym poddrzewie różnią się o co najwyżej 1.
- Stóg jest drzewem zrównoważonym.
- Drzewo binarne o n wierzchołkach ma wysokość $\lfloor \log_2 n \rfloor$. □

Stóg

Fact

*Wykonujemy n operacji put i n operacji getmax.
Wówczas wysokość drzewa stogu nie przekracza $\lfloor \log_2 n \rfloor$.*

Dowód.

- Jeśli stóg nie jest drzewem pełnym, to wstawienie nie zwiększa jego wysokości.
- Wystarczy rozważyć wyłącznie operacje put.
- Dla każdego węzła zachodzi warunek:
liczba wierzchołków w lewym i prawym poddrzewie różnią się o co najwyżej 1.
- Stóg jest drzewem zrównoważonym.
- Drzewo binarne o n wierzchołkach ma wysokość $\lfloor \log_2 n \rfloor$. □

Heap-sort

Example

Koszt czasowy:

- operacji wstawiania jest rzędu $\Theta(\log k) = O(\log n)$, gdzie k jest aktualną liczbą elementów w stogu,
- usuwania jest co najwyżej rzędu wysokości stogu, czyli $O(\log n)$,
- sortowania za pomocą stogu wynosi $\Theta(n \log n)$.

Koszt zamortyzowany operacji na stosu

Example

- **Problem:**

Ciąg n operacji wstawień i usunięć elementów ze stosu.

Zwykle rozmiar stosu jest dużo mniejszy niż n .

Czy potrafimy lepiej oszacować koszt wstawiania i usuwania?

- Koszt wstawiania jest rzędu $\Theta(\log k)$, gdzie k to rozmiar stosu. (Rozmiar drzewa, do którego wstawiamy, w każdym kroku maleje przynajmniej $2\times$.)
- Koszt usuwania jest rzędu $\Theta(h)$, gdzie h to wysokość stosu.
- h może być istotnie większe niż $\Theta(\log k)$.
- „Sumarycznie” możemy przyjąć, że:
 - koszt operacji wstawiania jest $\Theta(\log k)$.
 - koszt operacji usuwania jest stały.

Intuicje

Intuicje

- Obliczenia wymagają energii.
- Zamiast czasu liczymy zużyta energię.
- Struktura danych może magazynować energię.
- Energia potencjalna stogu — wkładając element, wydajemy energię proporcjonalną do liczby kroków.
Zużywamy energię rzędu $\Theta(\log_2 k)$.
- Energię potrzebną do usunięcia maksimum pokrywamy spadkiem energii potencjalnej stogu. Musimy dostarczyć energię rzędu $\Theta(1)$.
- Początkowa energia stogu wynosi 0, a końcowa jest dodatnia.
Łączny czas obliczeń jest *co najwyżej* taki, jak zużyta energia.

Koszt zamortyzowany

Definition

- Określamy *funkcję potencjału* struktury danych.
- Koszt zamortyzowany operacji =
koszt czasowy operacji + zmiana funkcji potencjału.
- Koszt czasowy ciągu operacji =
koszt zamortyzowany ciągu operacji +
początkowa wartość funkcji potencjału –
końcowa wartość funkcji potencjału.

Kolejka FIFO

Example

- Kolejka FIFO – ang. *first in, first out*.
- Cel: koszt zamortyzowany operacji $\Theta(1)$.
- Elementy kolejki przechowujemy na dwóch listach.
Do jednej dokładamy elementy, a z drugiej wyjmujemy.
Gdy kolejka elementów do wyjmowania jest pusta, przenosimy elementy z jednej kolejki do drugiej, odwracając ich kolejność.
- Dodatkowo pamiętamy rozmiar kolejki i jej pierwszy element.

Kolejka FIFO

Example

```
module type QUEUE =
  sig
    exception EmptyQueue
    type 'a queue
    val empty : 'a queue
    val is_empty : 'a queue -> bool
    val insert : 'a queue -> 'a -> 'a queue
    val front : 'a queue -> 'a
    val remove : 'a queue -> 'a queue
  end;;
```

Kolejka FIFO

Example

```
module Fifo : QUEUE = struct
  exception EmptyQueue

  type 'a queue = {front: 'a list; back: 'a list; size: int}

  let empty = {front=[]; back=[]; size=0}

  let size q = q.size

  let is_empty q = size q = 0

  let balance q =
    match q with
    | {front=[]; back=[]} -> q |
    | {front=[]; back=b; size=s} -> {front=rev b; back=[]; size=s} |
    | _ -> q
```

Kolejka FIFO

Example

```
let insert {front=f; back=b; size=n} x =
  balance {front=f; back=x::b; size=n+1}

let front q =
  match q with
  {front=[]} -> raise EmptyQueue |
  {front=x::_} -> x

let remove q =
  match q with
  {front=_::f} -> balance {front=f; back=q.back; size=q.size-1} |
  - -> raise EmptyQueue
end;;
```

Kolejka FIFO

Example

- Funkcja potencjału = $\text{length } q.\text{back}$.
- Procedury `is_empty_queue`, `size` i `first` mają stały koszt czasowy i nie zmieniają funkcji potencjału.
- Funkcja potencjału pustej kolejki = 0.
- `put` — koszt czasowy $\Theta(1)$ + zwiększenie funkcji potencjału o 1 = koszt zamortyzowany $\Theta(1)$.
- `remove` — $\Theta(1)$ + koszt procedury `balance`.
Rzeczywisty koszt czasowy `balance` = $\Theta(n)$.
Spadek funkcji potencjału do 0.
Koszt zamortyzowany `balance` = $\Theta(1)$.
Koszt zamortyzowany `remove` = $\Theta(1)$.